

Művészi innováció és a magyarországi művésztelepek helye, szerepe a társadalom, gazdaság fejlődésében

Fejlesztési feladatok

INNOVÁCIÓ / MŰVÉSZI INNOVÁCIÓ / MŰVÉSZETI INNOVÁCIÓ

Innováció: az ókortól a XX század végéig sokféleképpen értelmezték a jelentését, azonban a művészi innovációra a XX. század közepéig más szavakat használtak, így akár természetesnek is tűnhet, hogy az 1960-as évekig nem foglalkoztak vele sem a gazdaságfejlesztők, sem az innováció kutatók.

INNOVÁCIÓ = olyan korábban nem létezett, megvalósult újítás, amely a maga területén fejlődést generál.

Művészi innováció: **A művész által megvalósított innováció teljes folyamata** az ötlettől az új mű megalkotásáig. A folyamat magában foglalja az innovációs ötlet megszületését követő anyag-, formai-, nyelvi-, technikai- és technológiai kísérleteket, szakmai, művészettörténeti ismeretbővítést + az innováció (tartalom) fejlesztést + az innováció művészi alkalmazásához, a mű végső formájához szükséges kísérletekből, az alkotói gyakorlatból való tanulást + az innováció alkalmazhatóságát igazoló mű megalkotását (= végtermék/prototípus).

Művészeti innováció: komplex innováció rendszer, mely minden művészi innovációhoz kapcsolódó tevékenységet magában foglal. Elemei: a művészi innováció + a mű társadalmi és gazdasági hasznosítói + a saját innovációik, azaz a művész és közvetlen szakmai, valamint tágabb környezete, művészeti és művészetkutató intézmények és szakemberek, művészeti múzeumok, művészeti főiskolák és egyetemek, művészeti galériák, művészetszervezők, művészetközvetítő kulturális intézmények, művészeti és kreatív egyéni-, kis- és nagy vállalkozások, vállalatok, restaurátor művészek, stb. és az állam által támogatott nonprofit szervezetek.

Az innováció tudományhoz és iparhoz kötése az ipari forradalom előretörésével kezdett gyökeret verni, akkor főleg a **műszaki találmányokat** értették alatta (19. század közepe).

A 20. század elején elsősorban **ipari termék-innovációt** jelentett, amit a **gazdasági versenylőnnyel** és a **folyamatos tőkenövekedés fenntarthatóságával** kapcsoltak össze.

Alfred Marshall közgazdász volt az első, aki 1890-ben a gazdasági modelljében (általános egyensúly-modell) kiemelte a kreatív készségek fontosságát. Szerinte az ipari fejlődés és a gazdasági növekedés alapja a kereslet és a kínálat egyensúlya, mindkettő nagyban függ a társadalom szellemi-lelki-fizikai állapotának egyensúlyától, amit a vallás, az erkölcs, az intellektuális és a művészeti (=kreatív) képességek alapoznak meg. Kiemelte a művészet kivételes hatékonyságát a kreativitás fejlesztésében, és azt az egyedi sajátosságát, hogy a műalkotásnak nem csak anyagi értéke van (vagyon tárgy), hanem azzal egyenértékű az immateriális értéke, az, hogy valamennyi vele foglalkozó ember számára örömet és boldogságot is jelent, mert belső igényt elégít ki, ami növeli a műalkotás pénzben kifejezhető értékét, s ezzel gazdasági és társadalmi jelentőségét (A közgazdaságtan alapjai c. könyve).

Joseph Alois Schumpeter az innovációt a gazdasági változás (kreatív rombolás) kritikus dimenziójaként, a gazdaság motorjaként azonosította. A maga ciklikusságával a kapitalizmus új formáit generálja, ezzel alapvetően hozzájárul a fenntarthatósághoz, mivel nélküle felszámolná önmagát. Öt innovációfajtát különböztetett meg: új termék létrehozása; új termelési eljárás bevezetése; új piacokra történő nyitás; új nyersanyagforrások, félkész-termékek forrásainak feltárása; új ipari szervezet létrehozása.

Hatása ma is kimutatható az Európai Közösség innováció fejlesztéssel kapcsolatos útmutatásait tartalmazó **OECD Osló kézikönyv**ben, mely még mindig az általa preferált mutatók alapján értékeli az innováció kutatás és fejlesztés eredményességét: nyereség, hivatalos kutatásfejlesztésbe való beruházás, a műszaki és tudományos egyetemi kutatók szakmai publikációinak és/vagy az oltalom alá helyezett szabadalmaknak a száma. Ezek egyike sem minőségi mutató, s figyelmen kívül hagyja a termék innováció esztétikai alapkövetelményét.

A művészi innováció **a művészeti innováció (puha innováció, rejtett innováció) rendszer alapja**, amely egymással szoros kapcsolatban álló területeket foglal magában, melyek egymással és a külvilággal is interaktív kapcsolatban állnak, így a rendszer kiterjedhet az egész társadalomra, vagy még tágabbra.

E rendszer lényege, hogy minden eleme egymástól is tanul, így párhuzamosan fejlődnek, ezért képesek együtt sikerre vinni a művészi innovációt, és ehhez saját innovációt is teremteni.

A siker társadalmi visszaigazolást, vagyis elismerést, befogadást, oktatásba, társadalmi tudatba épülést, magasabb szintű igény jelentkezését, vagyis társadalmi fejlődést és gazdasági hatékonyságot jelent, mely nélkül az innovatív műalkotás nem tekinthető megvalósult innovációnak. (Gondoljunk bele, mit veszítenének az egyes országok, ha a világ nem ismerné a legnagyobb európai művészeket és alkotásaikat, azok jelentőségét és nem láthatná a művészeti múzeumokban)

A művészeti innovációval az 1990-es évek végétől az első innovációrendszer-modellek tervezői, de főleg a továbbfejlesztői kezdtek el komolyan foglalkozni, hogy ki tudja terjeszteni a fogalmát a művészeti- és kreatív gazdasági szektorok tevékenységeire és be tudja illeszteni a nemzetgazdasági ágazatokba.

Ugyanis kiderült, hogy az 1990-es évek közepétől a művészeti innovációs tevékenységek száma és a gazdasági eredményességük is folyamatosan nő.

A 2000-es években készült innovációrendszer-modellbe bekerült a **szimbolikus, azaz művészet alapú tudásbázis is**, melynek társadalom- és gazdaságfejlesztő szerepe az első barlangrajzoktól kezdődően, cáfolhatatlanul igazolható). Vagyis több mint száz év kellett ahhoz, hogy a gazdaságfejlesztők megértsék a művészet és a művészeti, kreatív tevékenységek és vállalkozások társadalmi és gazdasági szerepét, jelentőségét, és ne a társadalom legaljára helyezzék a művészeket, ahogyan sokan még ma is teszik.

A művészeti és kreatív tevékenységek és területek a 2012-ben az EU bruttó GDP termelésének a 4,4%-át tették ki, ez ma 6 % körül járhat. A Covid járvány előtt az államgazdaságok éves adóbevételének a 7-12 %-át ezek a tevékenységek adták. Pedig még nincsenek mindent lefedő, egzakt mérési módszerek. **A XX. század elején az ipari termék-innovációra és a műszaki találmányokra kitalált szempontok szerint mérik a művészeti innováció gazdasági eredményességét**, és a kapcsolódó tevékenységeket nem egy, hanem több államgazdasági ágba sorolják, így nagy részükről nem is tudni, hogy művészi, vagy művészeti innováció eredménye, és a társadalom sem szerez tudomást a művészeti innováció, a művészet gazdaságfejlesztő hatásáról és gazdasági, társadalmi jelentőségéről.

Nyugat-Európában az **Innováció = önálló államgazdasági ág**, ahová az összes innováció fejlesztés tartozik (lásd: Kreatív Európa program, 2021-2017), a kreatív és kulturális innovációk hasznosítása pedig a Kereskedelem és/vagy a Szolgáltatás ágazatok alá tartozik.

Magyarországon a **TEÁOR** szabályozza, mely tevékenység melyik gazdasági ág ágazatba tartoznak. Ennek strukturáltsága nem követi a gazdaságban az 1990-es évek óta bekövetkezett változásokat. **EBBEN: az Alkotó tevékenység = zsűrizett művek alkotása, egyéni vagy kisvállalkozás; a filmművészet nem művészet, a művésztelep nem szerepel sehol, stb. NKA, MMA: alkotói és művésztelepi támogatás van, de nem köti új innovációhoz, azaz nem támogat művészi innováció-fejlesztést.**

Példák a TEÁOR meghaladott struktúrájára és osztályozására:

IPAR - Feldolgozóipar - itt van a kézműves iparművész textil-, bőr-, szőrme-, géppel és kézzel kötött, hurkolt, alsó és felsőruházati és viselet kiegészítő alkotásainak, cipőinek, szőnyegeinek, nyomott szöveteinek az előállítása

KERESKEDELEM /Textil kiskereskedelem: ide tartozik a kézműves iparművészeti textilműveket forgalmazó bolt, viszont nincs ebben az ágazatban a kézműves iparművészeti függönyök, drapériák, szőnyegek, fal- és padlóburkolók, lámpák, kaspók, étkezészetek, díszdobozok, ötvös-és ékszművek, egyedi bútorok stb. bolti kiskereskedelme (csak a népművészeké!!!)

INFORMÁCIÓ, KOMMUNIKÁCIÓ/Kiadói tevékenység: itt van a film-, video, televíziós művészet, de csak mint gyártó, kiadó és terjesztő vállalkozás, vállalat!!!

/Könyv- és térképkiadás: tudományos művek, kutatás, speciális tudás szépirodalom, szakirodalom, művészeti tankönyv nyomtatott és digitális kiadása, időszaki kiadvány digitálisan (CD, DVD)

SZAKMAI, TUDOMÁNYOS, MŰSZAKI TEVÉKENYSÉG /Társadalomtudományi kutatás, fejlesztés:

csak a kulturális antropológia van itt!!!

Az interdiszciplináris kutatásban nem szerepel a művészek, művészettörténészek ezen tevékenysége!!!

SZAKMAI, TUDOMÁNYOS, MŰSZAKI TEVÉKENYSÉG /Humán kutatás és fejlesztés: művészetekkel kapcsolatos kutatás és fejlesztés

/ Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység/Divat- Formatervezés: textília, ruházati cikk, cipő, ékszer, bútor és egyéb belsőépítészeti cikk, valamint egyéb divatcikk, személyes használati vagy háztartási cikk tervezése és ipari formatervezés. grafikai tervezés és belsőépítészeti tervezés

/ M.n.s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység:

18000 vállalkozást érint könyvek, játékok, műalkotások, fotók stb.
elhelyezése kiadóknál, producereknél, színészek, zenészek magánszemély
általi megbízása előadásra

MŰVÉSZET, SZÓRAKOZTATÁS, SZABADIDŐ / Alkotó-, művészeti-, szórakoztató tevékenység: kulturális és szórakozási igényeket kielégítő szolgáltatás, valamint az ilyen létesítmények működtetése. Nagyközönségnek szánt élő előadások, események, kiállítások, megrendezése, promóciója, bemutatása, továbbá a művészetet és az élő előadást elősegítő, kiegészítő művészeti, alkotói és szakmai tevékenységek, ebből **/Alkotóművészet:** független képzőművész egyéni tevékenysége, írói, szakírói, újságírói tevékenység (mint alkotóművészet?), restaurálás

DE: a filmművészet nincs itt!!!, a televíziós művészeti műfaj sincs !!!

/Egyéb alkotói tevékenység m.n.s.: szobrász, festő, grafikus, karikaturista, zeneszerző, dramaturg, és /Művészi tűzzománcképek készítése - miért van külön kiemelve? /Független újságírói tevékenység – miért itt?

MŰVÉSZET, SZÓRAKOZTATÁS, SZABADIDŐ /Képzőművészeti tevékenység (képzőművészeti alkotások készítése) / a képző- és iparművészeti tevékenység (zsúrizett művészeti alkotások, termékek készítése)

Utólag ide tették a kézműves iparművészeket, de nem változtattak a megnevezésen

/Művészeti létesítmények működtetése: hangversenyterem, színház (= művészeti intézmény!!!), nem állami, külön veszik és egyéb művészeti létesítmény működtetése (ilyen pl. az állandó művésztelep, alkotóház, önálló koncertterem, a zenei, művészeti hangstúdió, grafikai műhely, műtermek, önálló kiállítóhelyek, művészeti központ, de ezek nem szerepelnek sehol!!!)

/Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység

Ebbe az ágazatba tartozik a könyvtári és levéltári tevékenység; minden fajta múzeum, növény- és állatkert működtetése; a történelmi emlékhelyek; a természetvédelmi területek fenntartása, - a történelmi, kulturális, vagy oktatási érdeklődésre számot tartó (pl. világörökség része stb.) tárgyak, helyek és természeti különlegességek megóvására, kiállítására irányuló tevékenység

/Múzeumi tevékenység: - mindenfajta múzeum működtetése: művészeti múzeum, az ékszer-, bútor-, jelmez-, kerámia-, ezüstalkotás múzeumai, - természettudományi, műszaki, technikai, történelmi, hadtörténelmi stb. múzeum, - egyéb szakmúzeum,- szabadtéri múzeum

A vizuális művészet, különösen a képzőművészet, **mint tudást integráló vizuális kommunikációs forma**, a kezdetektől kiemelkedő szerepet játszik a közösségek, társadalmak, régiók, birodalmak, országok, nemzetek, s ma már az egész Föld és az emberiség fennmaradásához nélkülözhetetlen **kulturális koherencia megteremtésében**, és a paradigmaváltásokban. Ez a feltétele az innováció fejlesztésnek is! Hiába találnak fel valamit több száz évvel korábban, ha nem értik meg a jelentőségét, és nem támogatják a fejlesztését.

A művészeti innováció - különösen a mai digitális korban - ugyancsak messze túlmutat a művészeti és kulturális szférán, integrálja a társadalmi és szociális területeket, olyan tevékenységeket, amelyek hagyományosan nem kapcsolódtak a művészethez.

Ez a végtelen bővíthetőség és hálózatosodás az, ami a művészi innovációt a társadalommal megismerteti, befogadtatja, s ezzel fel is értékeli, a tudás részévé teszi, és bevési a személyes és kollektív emlékezetbe, s ezt minden művészi innovációval mindaddig megteheti, míg az emberiség csak létezik.

Ezzel szemben minden nem művészeti innováció (termék,- technológiai-, infokommunikációs újítás, stb.) csak addig ösztönöz megismerésre, fogyasztásra, alkalmazásra, használatra, amíg fejlettebbet, vagy újat ki nem találnak. A kutatások azt mutatják, hogy 50 év alatt elfelejtődnek.

A MŰVÉSZI INNOVÁCIÓ

Az autonóm alkotás és a művészi innováció megvalósítása egyazon folyamat. A képzőművészek tudatosan törekednek arra, hogy olyan műveket hozzanak létre, amelyek csak rájuk jellemzőek, azaz minden más művész alkotásától megkülönböztethetők. Ez eleve feltétele a személyes stílus megteremtésének és az alkotói fejlődésnek. **A megkülönböztethetőség új tudást és új minőséget feltételez.** Maga a művésszé válás folyamata, az alkotói képességek fejlesztése is tudásalapú: új minőség elérésének és meghaladásának a sorozata, mely egyre komplexebb tudást, a megismerés magasabb dimenzióját eredményezi. A művészi innováció forrása az alkotói igényesség. **A megkülönböztethetőség kritikus látásmódot követel.**

Innovatív tevékenységükkel a művészek újra- és újra megkérdőjelezzik a meglévő értékeket, megzavarják, vagy túllépik a bevett felfogásokat, elfogadott normákat, konvenciókat, megszüntetik a művészeten belüli hierarchiát. Alkotói eredményeik beépülnek a művészeti hagyományba és új perspektívákat nyitnak meg a változás, továbblépés számára, amelyek új kánonokat teremthetnek.

A MŰVÉSZI INNOVÁCIÓ JELLEMZŐI:

- A művészi innováció folyamatát teljes egészében a tanulás hatja át. Tudáson alapul, tanulást igényel és új tudást eredményez.
- A művészi innováció létrehozása céltudatos tevékenység, a cél mindig az addiginál újabb, tökéletesebb mű létrehozása, adott alkotói probléma jobb megoldása, vagy az előző megoldás tökéletesítése.
- A művészi innováció szisztematikus: az ötlet felmerülésétől a fejlesztésén át, a megvalósításig a művész által teremtett rendszerben valósul meg. Ahhoz, hogy ez a folyamat eredményes legyen, alapos tervezés, következetesség és kritikus értékelés szükséges.

- A művészi kutatás, fejlesztés egyrészt célirányos szakirodalmi kutatást (más művészek eredményeinek, alkotómódszereinek ismerete és a saját megoldáshoz szükséges szakmai tudás elsajátítása), nagyobb részt azonban a saját alkotói gyakorlatból és a szisztematikus kísérletekből való tanulást jelent, például konkrét anyag-, technikai-, technológiai, formai, nyelvi és szín kísérleteket, amelyek eredményeit hasznosítva fejleszti tovább újítását, míg az ötletből innováció nem lesz.

- A fejlesztés a művészetben is mindig innováció tartalom fejlesztést jelent.

- A művészi innováció fejlesztése és megvalósulása ugyanúgy dokumentálható, mint a tudományos innovációé, csak itt a kutatási eredmények írásban való részletes rögzítése ritkább.

A fejlesztés, megvalósítás lépéseit és eredményeit főleg vázlatok, tervrajzok, színtervek, modellek, a kísérleti művek és a tematikai, formai, stb. változatok, valamint a kiállított művek dokumentálják, ezért is fontos, hogy datálva és szignálva legyenek.

- **A művészi innováció folyamata a divergenciát, a korrelációt, az implikációt, a bővíthetőséget és a hatékonyságot is magában foglalja.** A divergencia az innováció innovációként való elismerését, terjedését jelenti; a korreláció a párhuzamos fejlődés lehetősége (más együttműködőké a mű kivitelezésében); az implikáció (különböző szintekre való fejlődés); a kiterjeszthetőség (kombinációk, sorozatok, műciklusok, egy egész alkotói korszak, vagy egy teljes életmű épülhet a radikális művészi innovációra).

- A művészi innovációnak szüksége van intézményi, vagy más közvetítőre, mert korlátozott rá a társadalmi igény, vagy a külső motiváció, megrendelés, és a művész nem képes egyedül

- Az innováció komplexitása - az egész folyamatra rá kell tudni látni, hogy eredményes legyen

A MŰVÉSZI INNOVÁCIÓ TÍPUSAI ÉS AZOK TARTALMI ÖSSZETEVŐI

A művészi innováció alapvetően kétféle: *fokozatos innováció* (tartalmi, vagy formai, vagy esztétikai újítás) és *radikális innováció* (mindezek egyszerre).

I. FOKOZATOS INNOVÁCIÓ (INKREMENTÁLIS, EVOLÚCIONISTA)

a. Rész-innovációk a személyes stílus tökéletesítésére, elmélyítésére vagy megújítására

Egyéni alkotói módszerek továbbfejlesztése, saját témakör bővítése, vagy új tartalmak; a kompozíciós rend, vagy az anyag- és eszközhasználat, formai- és nyelvi kifejezőmód, vagy valamely technika, technológia megújítása; korábbi, vagy aktuális művészeti kérdések tökéletesebb megoldása; új esztétikai sajátosságok, új színhasználat, stb.

b. Rész-innovációk valamely művészeti hagyomány célzott továbbfejlesztésére, vagy megújítására

Valamely műfaj, képtípus, ábrázolási konvenció, művészi gyakorlat stb. újragondolása és megújítása; többnyire médium-centrikus művészi látás- és alkotásmód; a médiumok közötti kapcsolatok továbbszélesítése; új transzponálási módok; hagyományos történeti és művészeti témák aktualizálása; a tér-idő, mozgás, felület-mélység stb. újraértelmezése, új megoldása; új nyomhagyási módok; új egyedi technikák vagy új sokszorosító eljárások; hagyományos technikák újszerű vegyítése; a tér-idő, mozgás, felület-mélység stb. újraértelmezése, új megoldása; új nyomhagyási módok; új egyedi technikák vagy új sokszorosító eljárások; hagyományos technikák újszerű vegyítése; régi és új, vagy hagyományos egyedi technikák kombinálása; korszerű reflexiók tudományos, művészeti, vagy művészetelméleti kérdések eredményeire, vagy aktuális társadalmi-, technológiai-, környezeti változásokra; az új technika, módszer, anyag, stb. formai és esztétikai sajátosságai közötti strukturális kapcsolat tökéletesítése, stb.

2. RADIKÁLIS INNOVÁCIÓ - A MŰVÉSZETI HAGYOMÁNYOKTÓL VALÓ ELSZAKADÁS

Interdiszciplináris, transzdiszciplináris, illetve konceptuális gondolkodáson alapuló új, eredeti alkotói stratégia; új nézőpont, új szemlélet, új eredeti meglátás; új alkotói módszer; a médiumok és művészeti ágak közötti kapcsolatok új lehetőségei, szintézisei;

saját fejlesztésű technika, technológia; új képalkotó módszerek, új műtípusok; a művész által feltalált, azaz minta- és előzmények nélküli formahasználat;

korszerű tartalmak; saját fejlesztésű, vagy a művészetben eddig nem használt eszközök, anyagok, képalkotó módszerek; új képalkotó eszközök alkalmazása a művészetén kívüli területekről, vagy elfeledett technikák megújítása, korszerűvé tétele, egyedi használata;

új térábrázolás (pl. nem-euklideszi, algoritmikus, virtuális, stb); multidiszciplináris alkotások; új témák a mindennapokból (pl. a XI. nemzetközi biennálén: ukrán háború; kivándorlás, bevándorlás, kitoloncolás; a vidék újra felosztása, a közvagyon elherdálása, globális felmelegedés, Covid járvány, álhírterjesztés, kivándorolt művészek alkotói identitása stb.); a tudomány, technika és művészet közötti kapcsolat új lehetőségei, pl.: tudományos eszközök, adatvizualizációs módszer, fejlett technológia alkalmazása, használata a műben, tudományos elméletek, tudományos feltevések művészi megoldásai, (pl. matematikailag leírható, új geometrikus forma, vagy stb.

MŰVÉSZTELEPEK ÉS AZ INNOVÁCIÓ

Az első művésztelepek:

1. Nyári szabadiskola forma - Nagybánya, 1896

- Plein air festészet; nyári alkotás a szabadban egy vagy több mester irányítása alatt; mindenki beléphet, a modellköltséget közösen fizetik – pl. Nagybánya (1896), Técső, 1902
Szolnok, 1901 – tagdíjak, állandó épület
Kassa, 1909 – két művész alapította

2. Közös elvek alapján vállalt közös alkotómunka – a képző- és iparművészeti tevékenységet egyesítette

Pl.: **Gödöllő** – öntevékeny, gobelin- és szőnyegszövő műhelyt, szobrászati iskolát tartott fenn (1901), 1907- szőnyegszövő képzést indított állami támogatással

Kecskemét (1911) – komplex képző- és iparművészeti központ kialakítását szorgalmazta: szőnyegszövő iskola (Falus Elek) + kerámiaközpont

Hódmezővásárhely, 1912 Művészek Majolika- és Agyagipari Telepe – helyi festők közösségi célú társulása, 1924-től részvénytársaság.

3. Átmeneti forma a magániskola és a művésztelep között:

1897 Nagybecskerek, Vágó Pál

1912 Nyergesújfalu, Kernstok Károly

Ezek nem voltak intézmények, és nem nevezhetők művészeti magánvállalkozásoknak sem. Legtöbbjük állami támogatást kapott, illetve a városi közigazgatás támogatta őket, főleg ott, ahol a város a művésztelep állandósítására műtermeket is építtetett. A műtermi közös alkotómunkát a műtermet fenntartó művész finanszírozta.

Céljuk: - korszerű festői nyelv elsajátítása, tanulás / tudás átadása;
inspirálódás a tájból, a helyi és környékbeli kulturális atmoszférából, az oktatói-alkotói együttlétből;

nyugodt alkotói körülmények, főiskolai nyári gyakorlatok helyszínei

- a település kulturális életének felélénkítése, kulturális tradíciók megőrzése vagy megújítása, lokálpatriotizmus erősítése, társadalmi és morális küldetés

- az állam támogatta: decentralizációs törekvések, turizmus fellendítése,

Nagybánya pótlása az elcsatolása után

A 20-AS ÉVEK MŰVÉSZTELEPEI

Miskolc (Benkhardt Ágost), **Kecskemét** (Révész Imre), **Makó**, Hódmezővásárhely, **Szeged** (Rudnay Gyula), **Nagymaros** (Vaszary János), **Mohács**, **Pécs**, **Szombathely** (Glatz Oszkár), **Palicsi művésztelep** és a **Balatonfüredi művésztelep** – ez a kettő nem tudott kibontakozni, mert nem támogatta sem a város, sem az állam. **Szentendrei művésztelep, 1929** (állandó épület, de műtermek csak nyárra, és nincs kollektív műterem) - tehát nem művésztelep, hanem művész kolónia

A 30-AS ÉVEK MŰVÉSZTELEPEI

Sopron (Elekffy Jenő), **Tata**, **Igal** (Baumgartner villa)

Közös vonás: a művészet természetes közösségi funkciójának életben tartása, megerősítése és Szolnokon, Hódmezővásárhelyen – gyűjteménygyarapítás

MŰVÉSZTELEPEK A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁN, 1965-ig

Állandó művészkolóniák rendbetétele (1953-57 között), részben alkotóházzá alakítása

1953 – **Zsennye, Mártély**

1956 **Hódmezővásárhely**

1957 **Kecskemét**

Új művésztelepek:

1953 – **A Hódmezővásárhelyi Alkotóház művésztelepe**

1957 – **Tokaji művésztelep** - rajztanárok és amatőrök továbbképzésére (Népművelési Intézet)

1963 – **Hajdúsági Művésztelep**, Hajdúböszörmény

Művésztelepek, 1965-1974 között

1966 – MSZMP IX. Kongresszus: támogatja a nagy tömegeket megszólító szocialista és egyéb humanista alkotókat

1974 – MSZMP KB határozat: helyet ad a politikailag-eszmeileg nem ellenséges művészeti törekvéseknek, biztosítja a művelődési igényekkel való lépéstartást

1967 – **Székesfehérvár**, első ipari háttérre alapozott művésztelep (csak abban az évben)

1967 – **Csurgói Művésztelep** (ma 56 éves)

1968 – **Siklósi Kerámia Alkotótelep**

1968 – **Pécsi Műhely** (1980-ig)

1968 – **Bonyhádi Zománc Szimpózium**

1968 – **Zalaegerszegi Belsőépítészeti Alkotótelep** (1980-ig)

1969 – **Villányi Nemzetközi Szobrász Szimpózium** (1970-től nemzetközi)

1969 – **Győri Művésztelep** (1976-tól nemzetközi)

1969 – **Gyulai Művésztelep**

1971 – **Pesti Műhely** (Fajó János Budapest, Benczúr u., később Telkibánya, Encsi

1971 – **Tiszafüredi Művésztelep** (Bukta Imre és Bernát(y) Sándor)

1971 – **Marosmenti Művésztelep**, Makó

1974 – **Dunaújvárosi Acélszobrászati Művésztelep**

1974 – **Nagyatádi Nemzetközi Faszobrászati Művésztelep**

1974 – **Salgótarjáni Grafikai Művésztelep**

Művésztelepek 1975-1989 között

1975 – XI. MSZMP Kongresszus – a munkában létrejövő közösségi kapcsolatok segítése a társadalmi tudat és a hazai kultúra fejlesztésére, a dolgozó ember hiteles ábrázolásával a szocialista tudat alakítása

1975 – Nagyatádi Művésztelep

1975 – Velemi Alkotóműhely (1983-ig)

1975 – Kecskeméti Zománcművészeti Alkotótelep

1975 – Kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdió (1985 előtt Kerámia Kísérleti Stúdió)

1976-78 A győri művésztelep keretében RÁBA Symposion

1977 – Nyíregyháza-Sóstó, Nemzetközi Éremművészeti és Kisplasztikai Alkotótelep

1977 – Makói Grafika Művésztelep

1978 – Zsenyei Műhely (design); 1980 – Alumínium Szimpózium, Ajka

1980 – Bakonyi Faszobrász Alkotótelep, Hubertlak

1980 - Paksi Vizuális Kísérleti Alkotótelep

1981 – Mezőtúri Képzőművészeti Alkotótelep

1981 - Nagybaracscai Fotóművészeti Alkotótelep

1982 – Ajkai Grafikai Művésztelep

1983 - Mátraalmási Alkotótelep

1989 – Agárdi Művésztelep, Székesfehérvár (testvérvárosi művészekkel)

Az 1990-es évekre ellehetetlenült a korábbi mecénatúra, új modell nem alakult ki. A létrejött gyűjtemények megőrzésére, új művészeti műhelyek kialakítására nem volt állami kulturális stratégia.

Művésztelepek a rendszerváltás utáni évtizedben (1990-es évek)

1990 – Bárdudvarnoki Üvegművészeti Alkotótelep és Symposion

1990 – HMC Budapesti Nemzetközi Művésztelep

1990 – Tállyai Közép-Európai Művésztelep és Szabadiskola (ma ArtIsTaille - Art Residency Művésztelep)

1990 – Móri Képző- és Iparművészeti Szabadiskola Művésztelepe

1990 – Barcsi Nemzetközi Művésztelep, Kaposvár

1992 – GÉBArt Nemzetközi Művésztelep, Zalaegerszeg

1992 – Zsenyei Textilművészeti Alkotóműhely (1996-ig)

1992 – Gyermelyi Művésztelep; Nyíradonyi Művésztelep

1992 – Vámospércsi Művésztelep és Grafikai Műhely; Ludvig Nemzetközi Művésztelep, Kisrécse

1994 – Szegedi Nemzetközi Művésztelep (kezdetben Grafikai Alkotótelep)

1994 – Bicsérdi Művésztelep + Abádszalóki Művésztelep

1994 – Patak Művésztelep; Zsákai Képzőművészeti Alkotótábor

1995 – Abádszalóki Művésztelep; Szegedi Művésztelep

1995 - Hajdú-Bihari Grafikai Művésztelep, Derecske

1995 – Berekfürdői Művésztelep

1996 – Ceredi Nemzetközi Kortárs Művésztelep

1996 – LÉDA Ligeti Erika Digitális Alkotóműhely

1996 - Bozsó János Művésztelep, Császártöltés

1996 - Lipótfá, Papírművésztelep

1997 – Kecskeméti Textilművészeti Alkotóműhely

1997 - Tatabányai Fémszobrászati Alkotótelep

1997 – Farkaskő Noszvaji Barlang Művésztelep

1998 – G1998 – Vásárhelyi Kerámia Szimpózium (ma Hódmezővásárhelyi Nemzetközi Kerámiaközpont)

1998 – Tolcsvai Természetművésztelep

1998 – Art Flexum Nemzetközi Művésztelep, Mosonmagyaróvár

1999 – Dósai Nemzetközi Alkotótábor, Jászdósa

1999 - Zempléni Nemzetközi Művésztelep, Kőkapu; Gödöllői Iparművészeti Műhely

Művésztelepek a 2000-es években

2001 – Zalaszentgróti Villa Negra Szimpózium

2001 – Hollóházi Nemzetközi Porcelán Alkotótelep (2004-ig)

2002 – Esztergomi Művésztelep (2006-ig, majd a Kaleidoszkóp Ház nemzetközi művésztelepe)

2002 – Miskolci Művésztelep (tematikus műhelymunka)

2003 – Töreki Művésztelep

2004 – Kecskeméti Acélszobrászati Symposion

2004 – Homokháti Művésztelep, Mórahalom

2005 – Nyíregyházi Nemzetközi Fametsző Művésztelep

2006 – Debreceni Nemzetközi Művésztelep

2006 – Nemzetközi Velence-tavi Symposion

2007 – Natura Marosmenti Művésztelep, Makó

2008 – Olaszliszka, Közép-európai Művésztelep

2008 – Bükki Művésztelep, Nagyvisnyó

2008 - 360 ° Nemzetközi Művésztelep, Budapest

2009 – Bükkszék Művésztelep, Sárospatak

2009 – CaffArt Nemzetközi Művésztelep, Baja

2009 - Érdi Művésztelep

2011 - Mámai Művésztelep, Balatonfüzfő

2012 – Egri Nemzetközi Alkotó-és Művésztelep

2013 - Újkígyósi Művésztelep, Székesfehérvári Művész-

2014 – Szolnoki Bronzöntő Szimpózium

2015 – Nemzetközi Plein Air Művésztelep,
Nyíregyháza

2015 – Tisza-kécskei Művésztelep

2016 – Angyalok és Csavargók Nemzetközi
Művésztelep, Hévíz

2016 - Beton Művésztelep, Hódmezővásárhely

2016 - Monostori Művésztelep, Szigetmonostor

2020 - Sándorfalvi Újműhely Művésztelep

A művésztelepek fő célja nem változott: biztosítani az aktív művészeknek a közösségben való alkotás, tanulás, szakmai fejlődés lehetőségét és ennek feltételeit, megteremteni az ingyenes részvétel lehetőségét

A bekövetkezett változásokat azonban követnie kell:

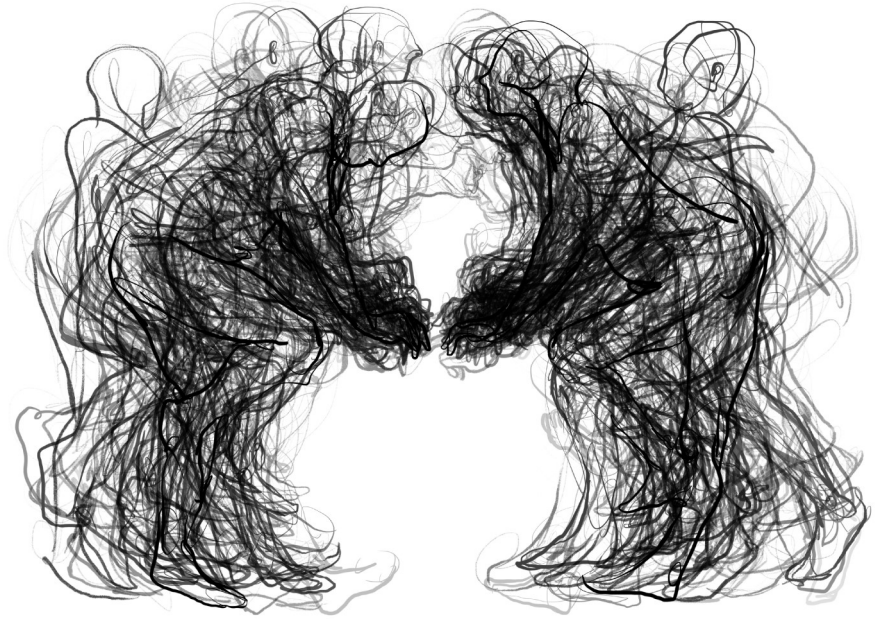
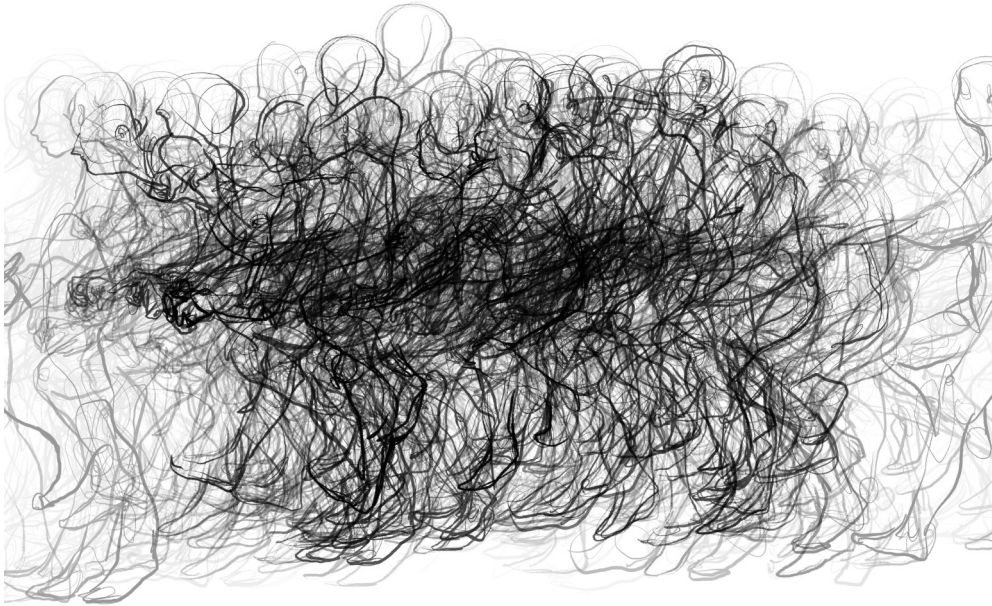
- rendszerbe kell fűzni a művésztelepi alkotómunkát és hasznosítását
- fejleszteni és magasabb szintre emelni az alkotótelep/szimpózium szakmai tevékenységét és az eredmények megismertetését
- új alapokra helyezni a működést és hatékonyabbá tenni társadalmi hasznosítását: egyetlen művésztelep vezető „mindenes” helyett speciális tudású szakemberek bevonása a művésztelepi munkába,
- saját bevételt teremtő tevékenység feltételeinek megteremtése a pályázati támogatás kiegészítésére
- szorosabbra fűzni a kapcsolatokat a helyi és regionális társadalommal
- megteremteni az eddig is hiányzó, és az új feltételeket, pl. új műhelyek, művésztelepi galéria, gyűjteményraktár, gyűjtemény feldolgozása, digitalizálása, tevékenység dokumentálása, honlap, kiadványok, kiállítások máshol is
- szakmai programok, tudományos és művészetelméleti előadások, a közönséggel való találkozások

Nagy Gábor György, HU

Chilf Mária, HUN

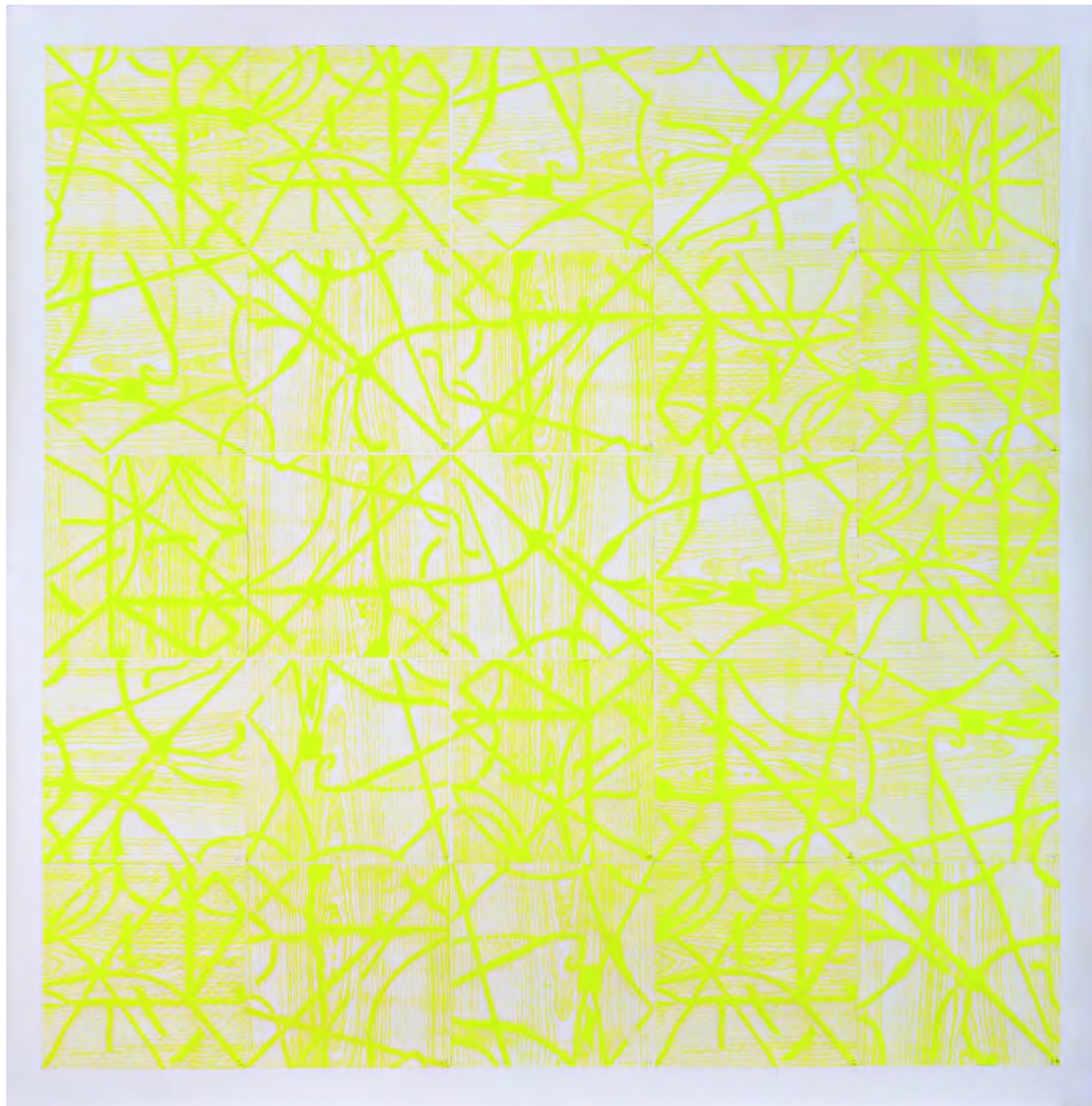

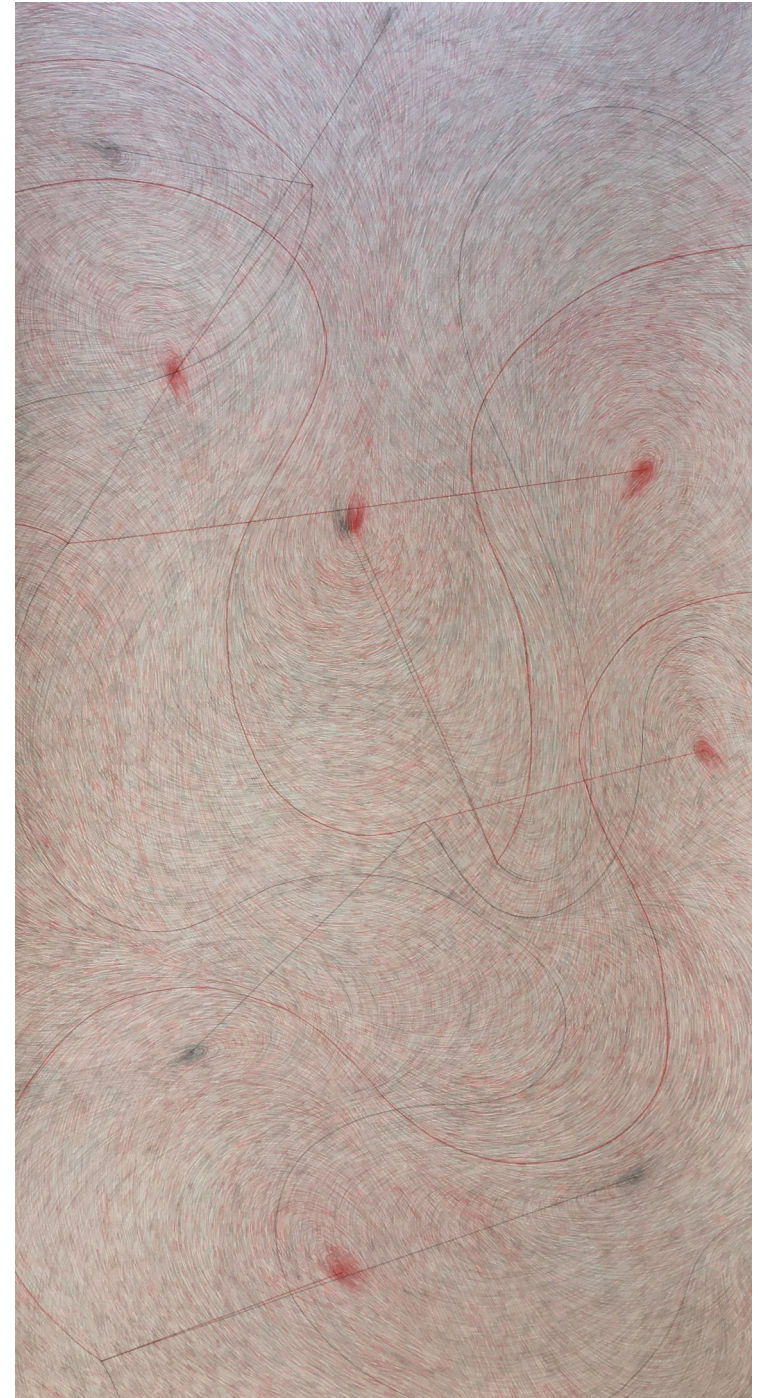
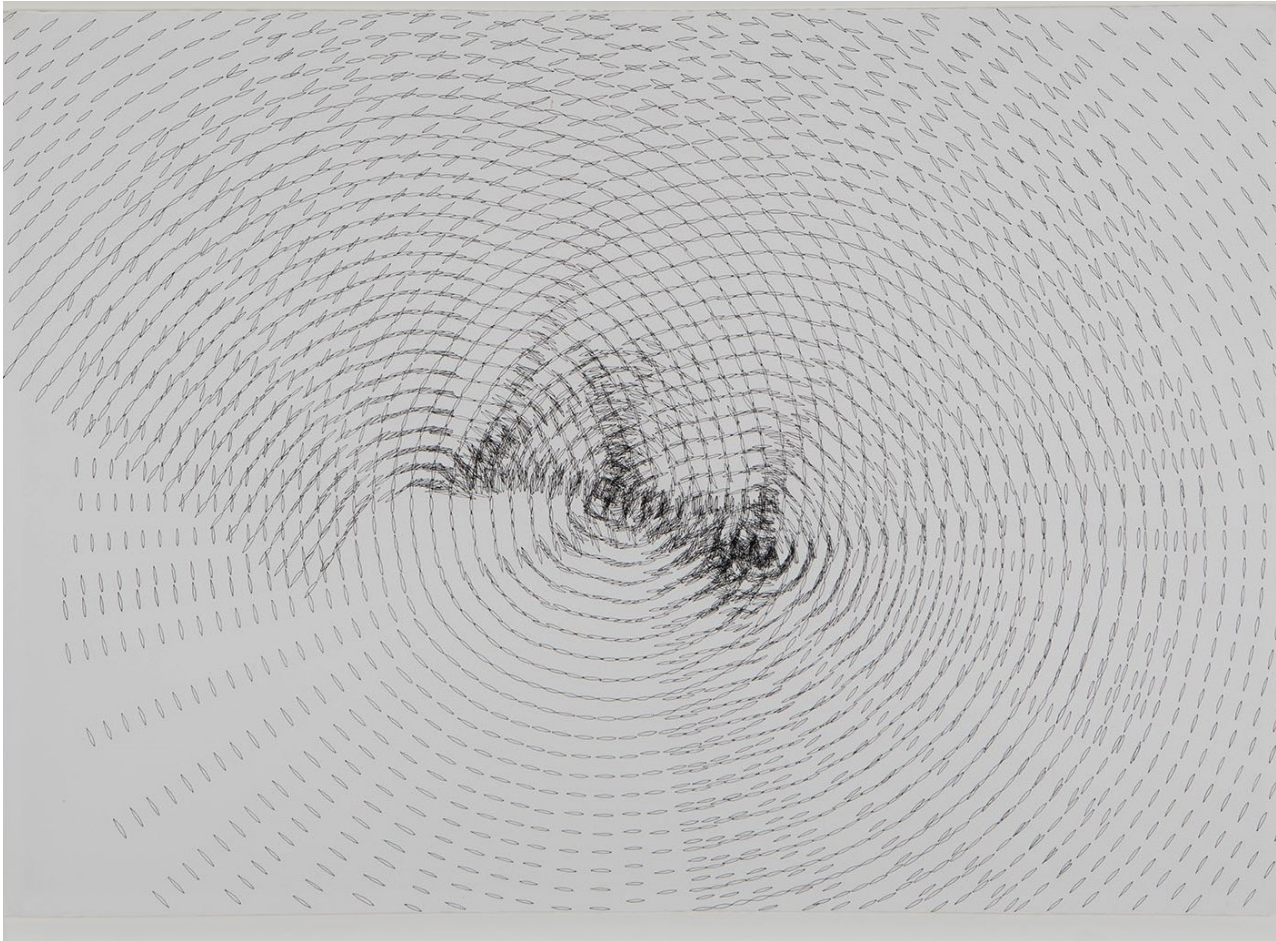
Matyus Dóra, HU

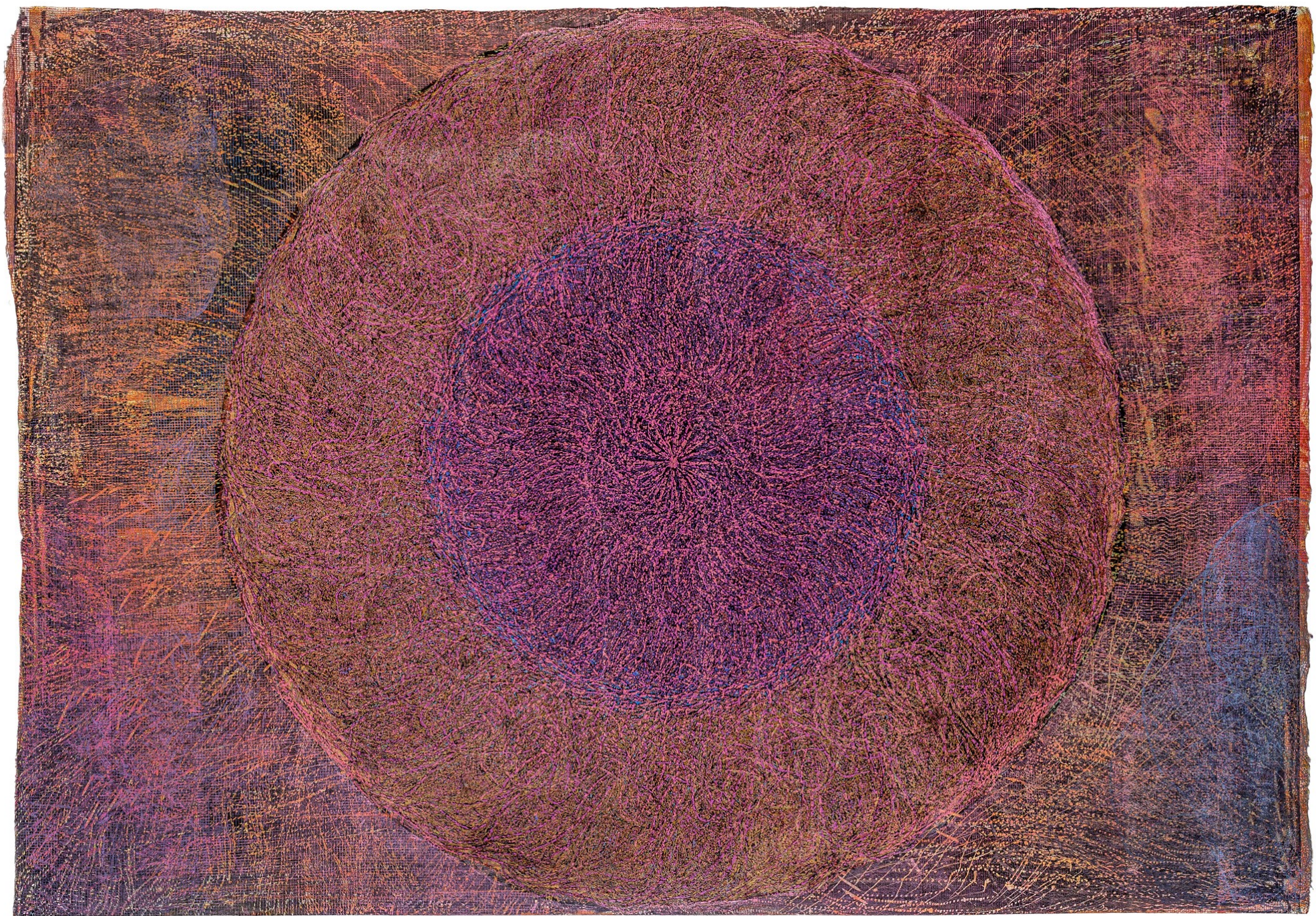

SZIJ KAMILLA, HU

SZIJ KAMILLA, HU

Jan Vičar, CZ

EA 2/10

Keszler Ilona 2002

EA 2/10

Keszler Ilona 2003

EA 2/10

Keszler Ilona 2002

EA 2/10

Keszler Ilona 2002

EA 2/10

Keszler Ilona 2002

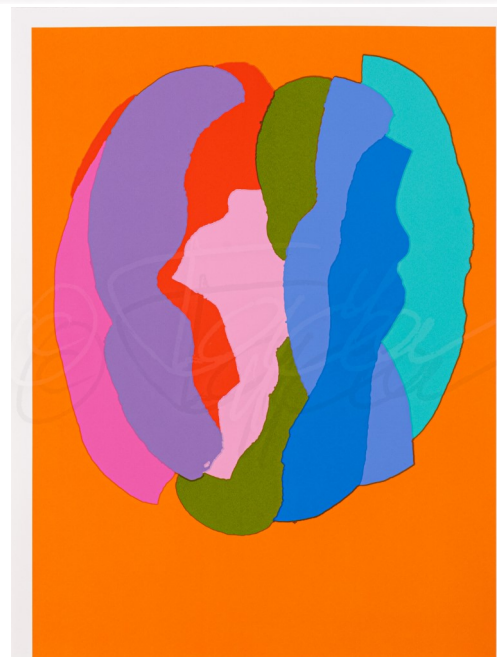
EA 2/10

Keszler Ilona 2002

EA 2/10

Keszler Ilona 2002

2/10 EA

Keszler Ilona 2002

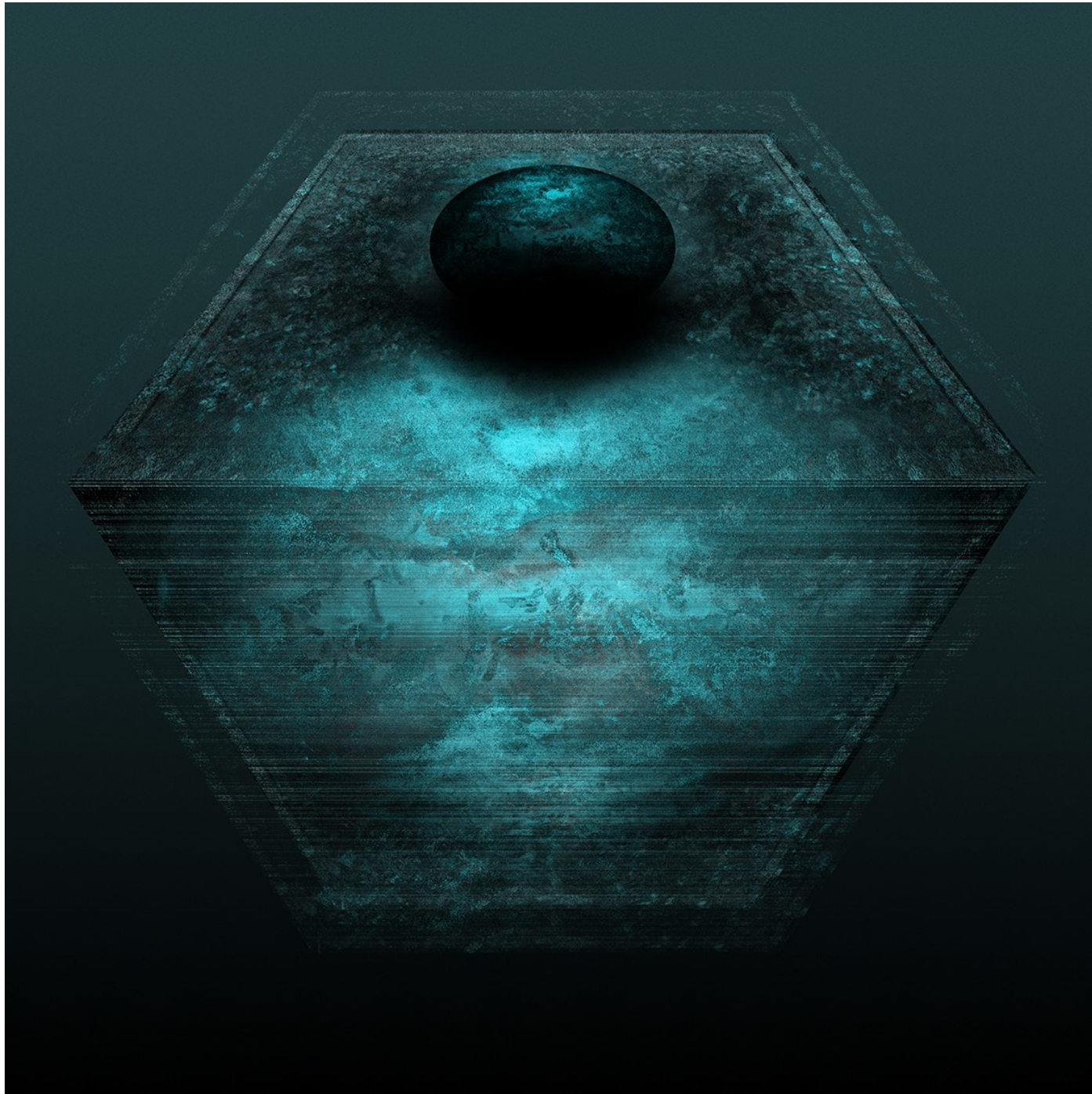
Keszler Ilona, HUN

Keserü Ilona, HU

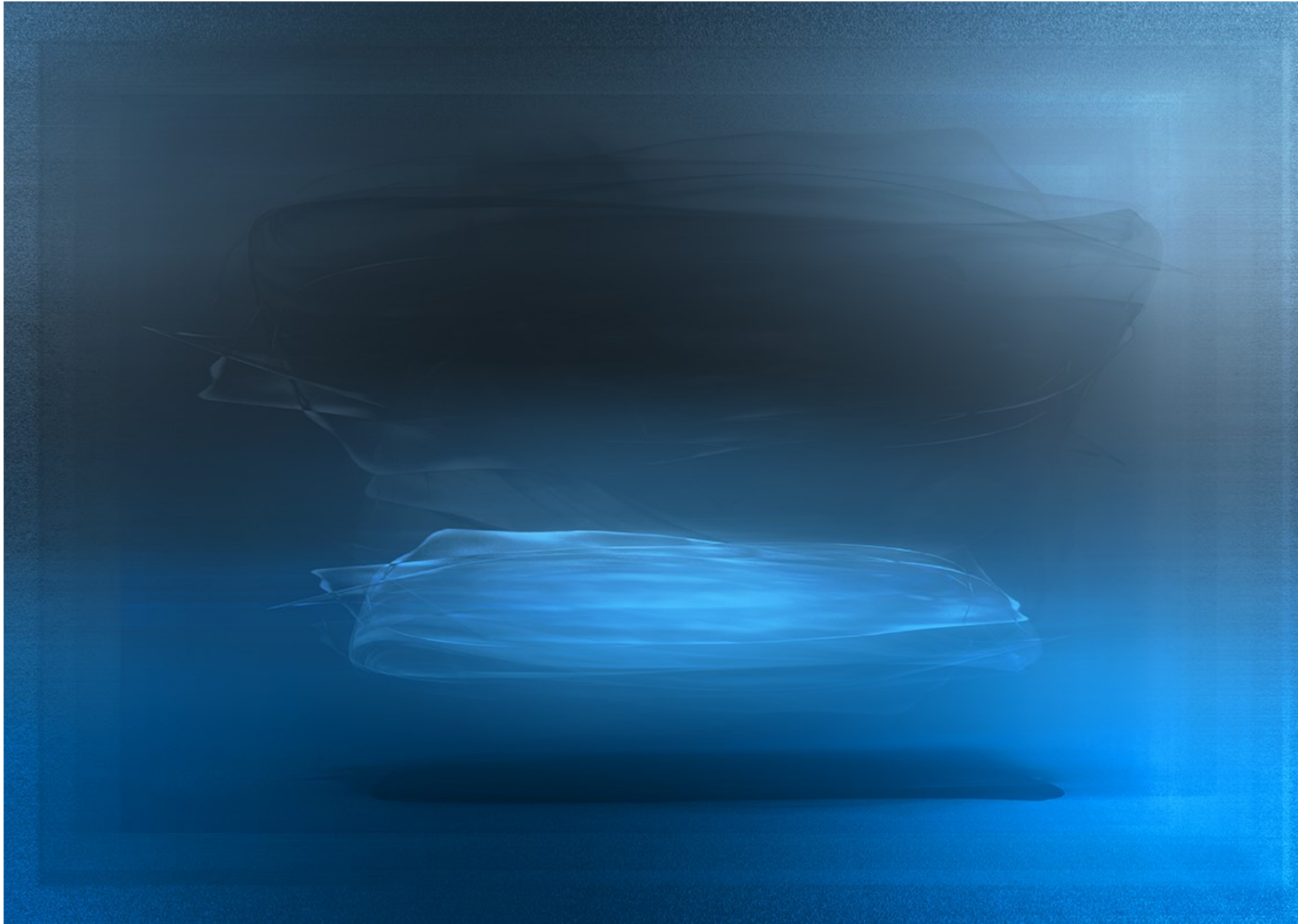

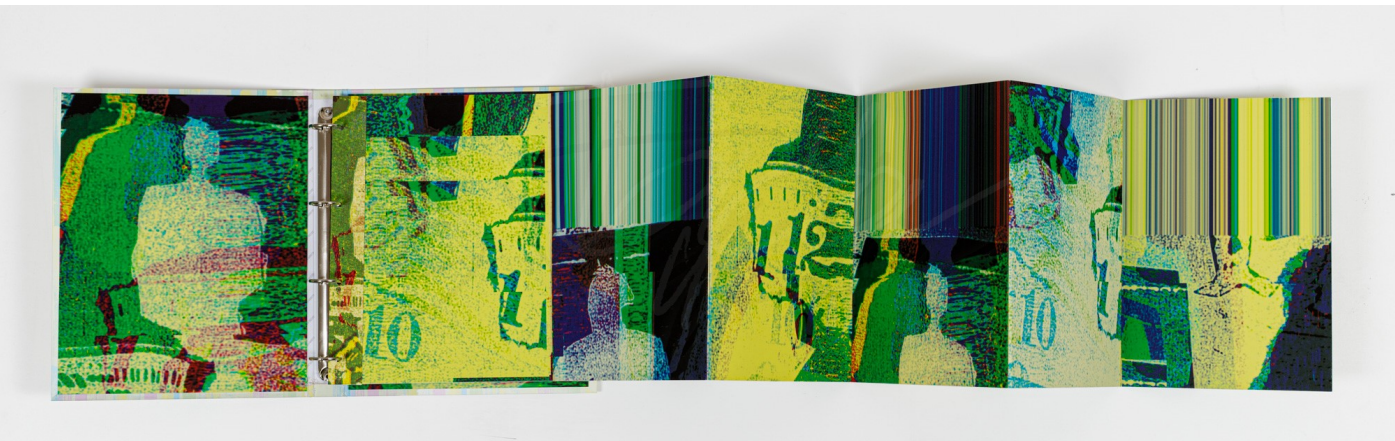
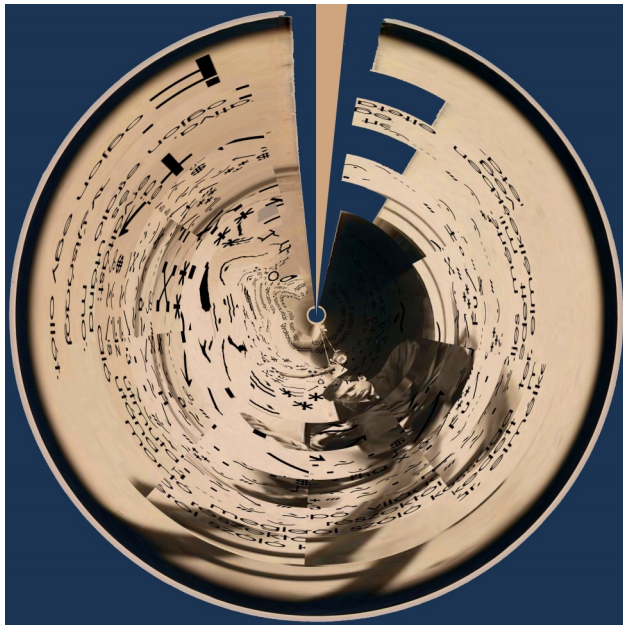
Anton Razvan, Románia

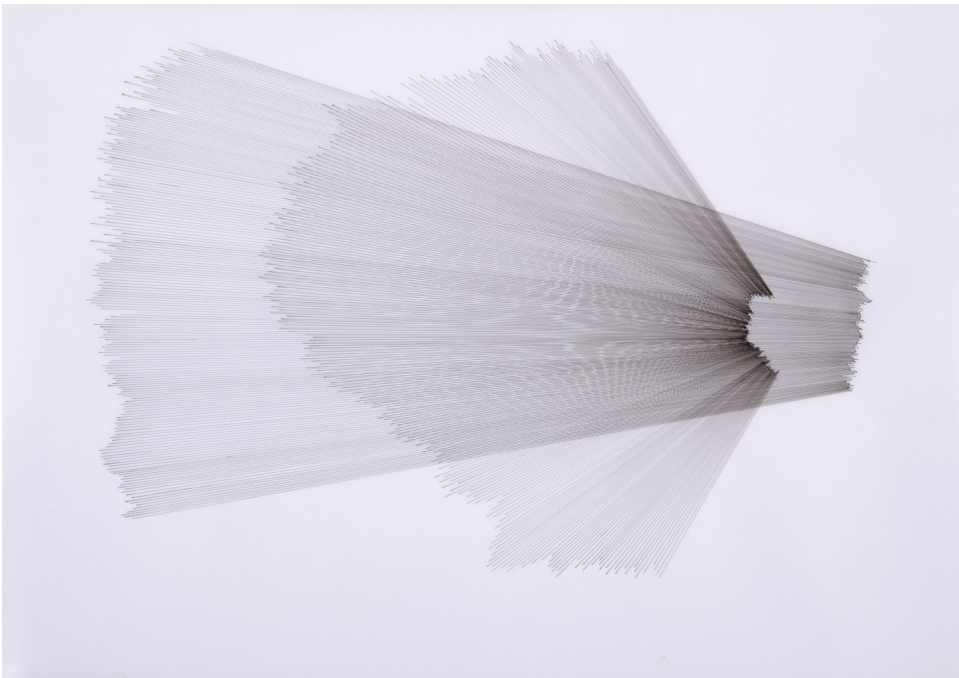
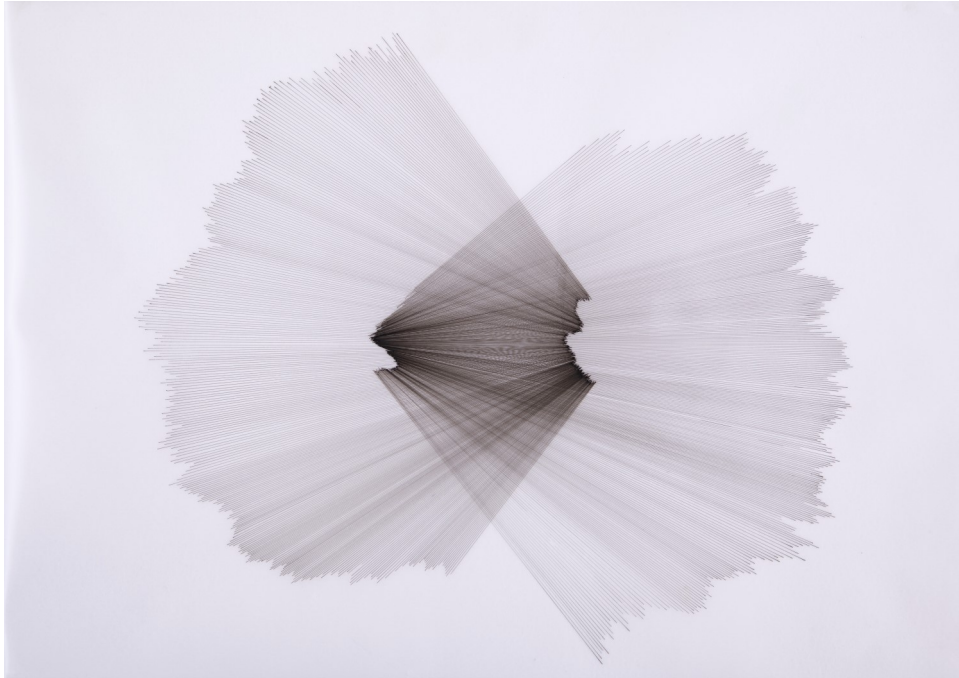
Johann Janowska Augustyn, PL

Johann Janowska Augustyn, Lengyelország

Haász Ágnes, HU

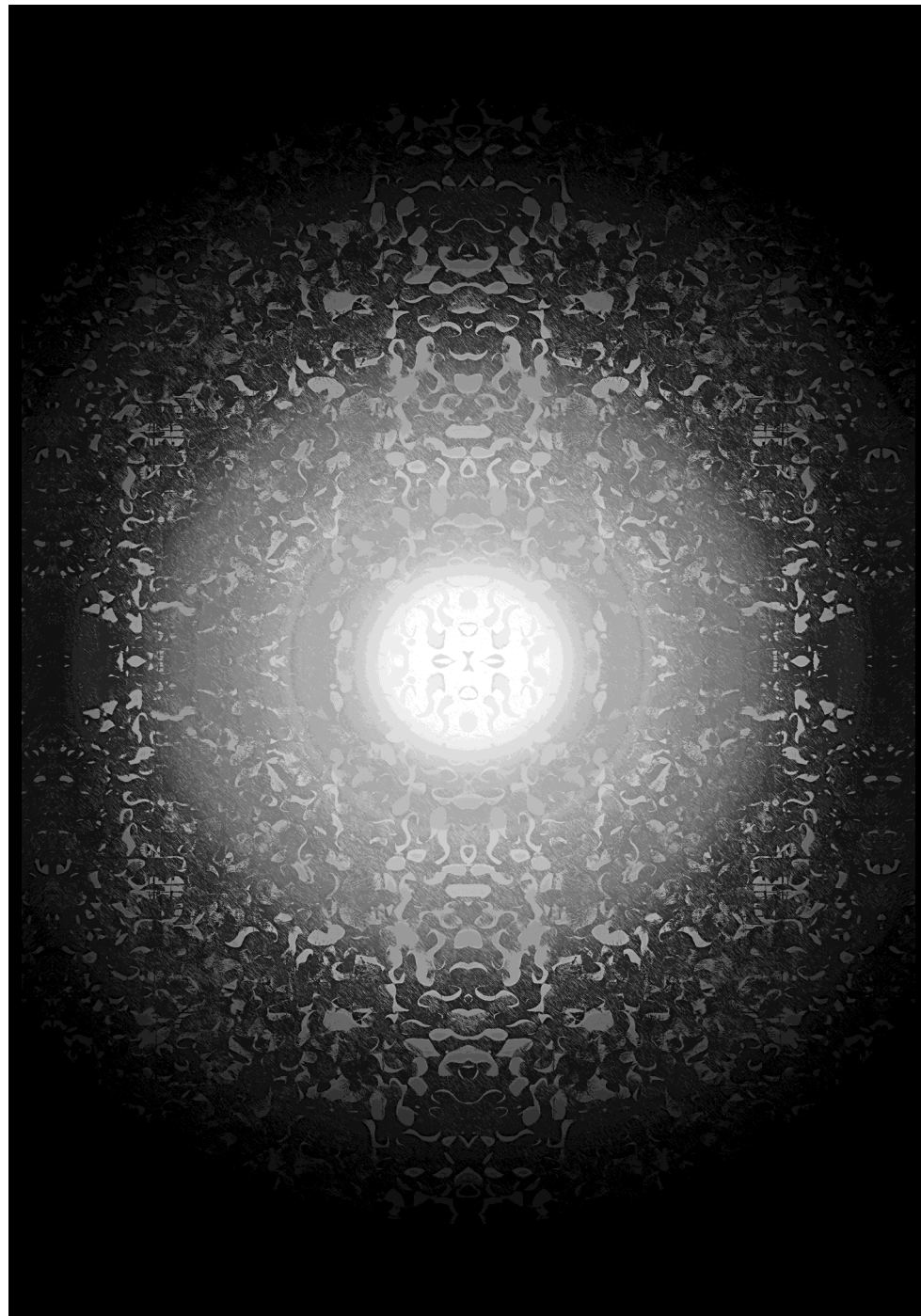
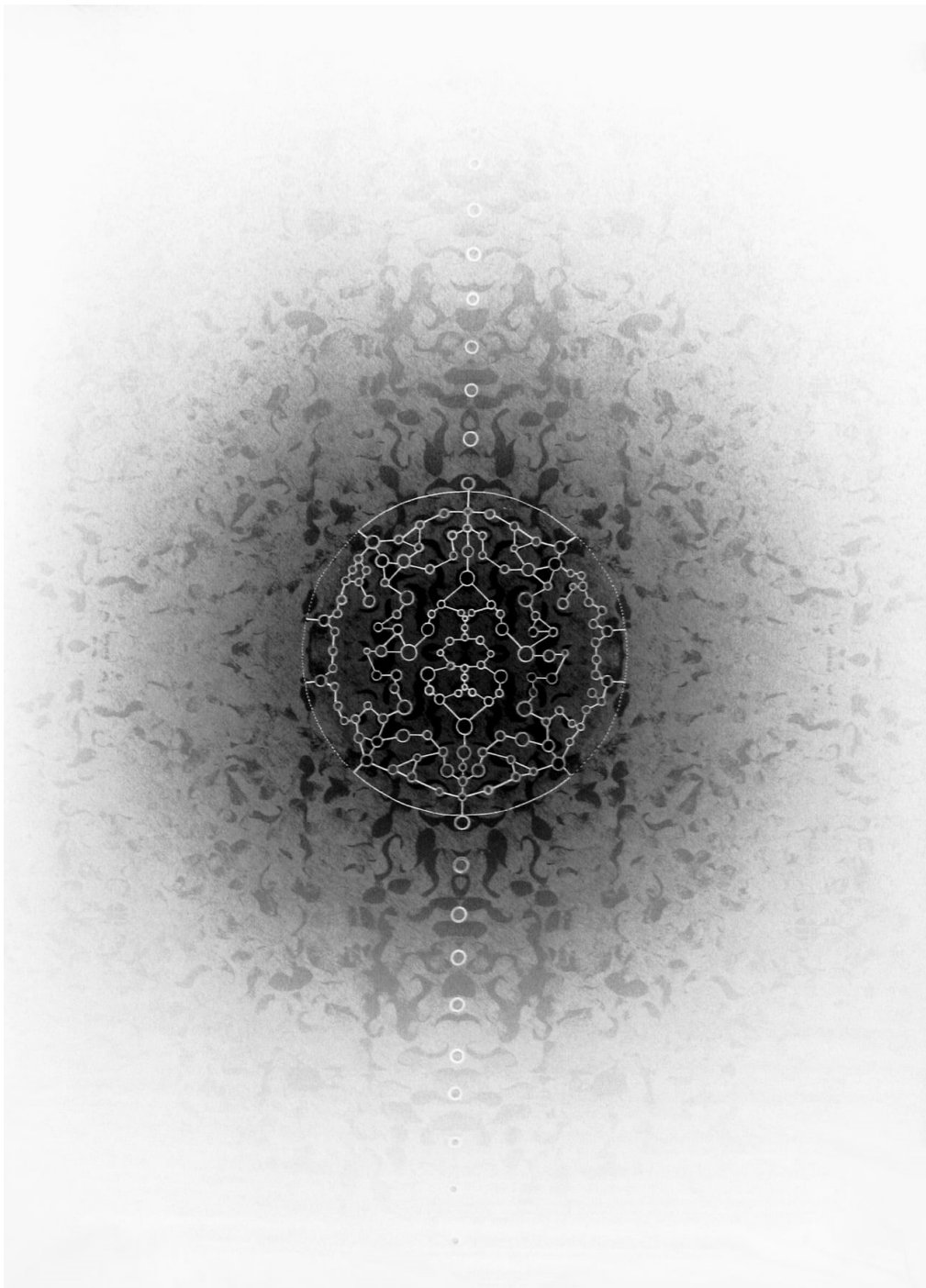

Poroszlai Eszter, HU

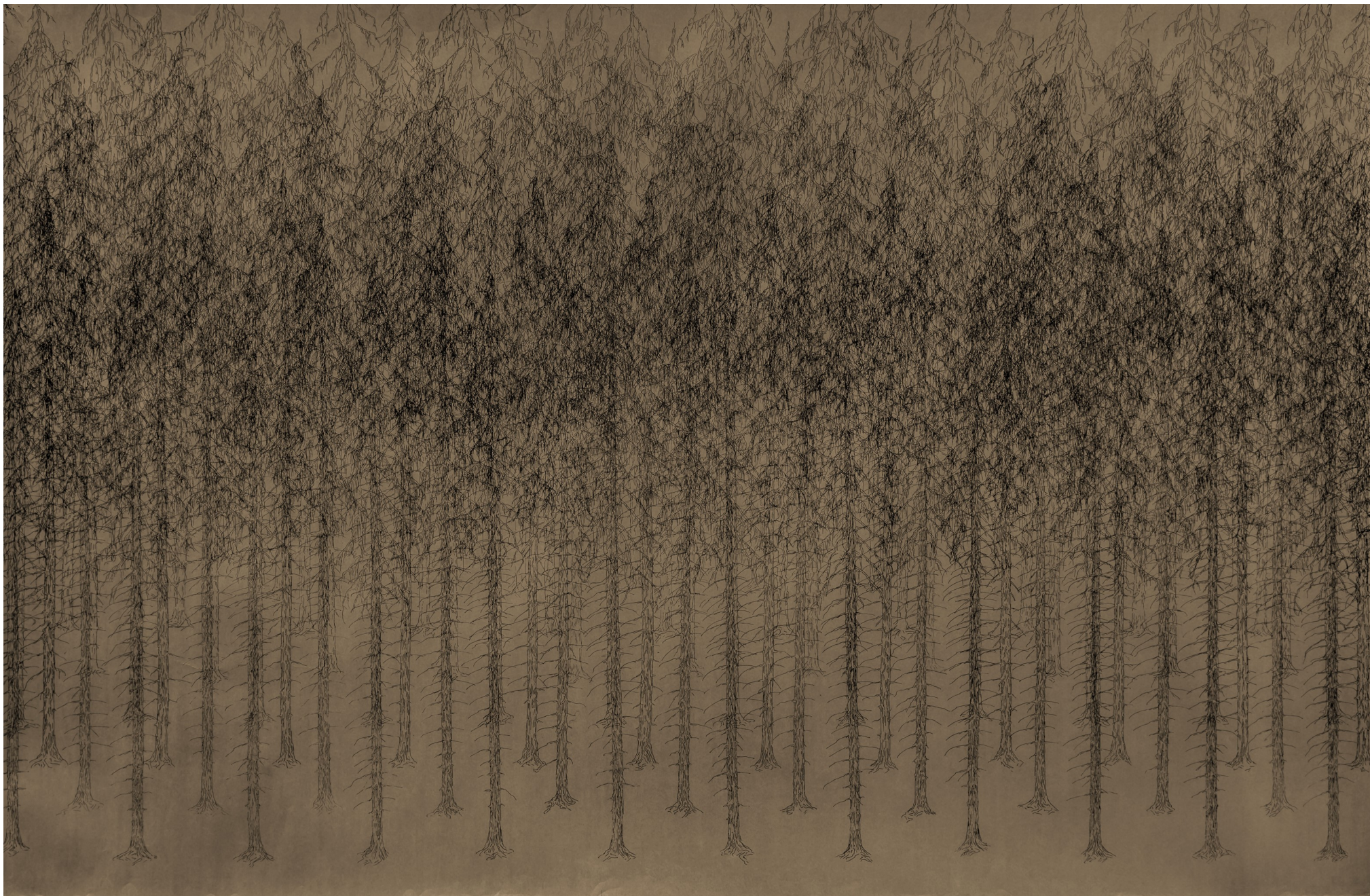

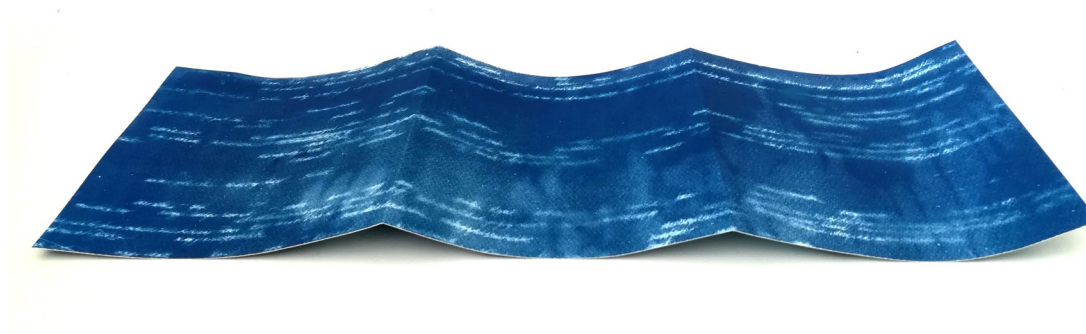
Gallusz Gyöngyi, HU

Károly-Zöld Gyöngyi, Románia

Jan Měříčka, Csehország

Andrea Pézman, Szlovákia